

Vyhlásenie Hlavného zhromaždenia ZSS zo dňa 21.11.2017

Združenie sudcov Slovenska

- I. **Vyslovuje plnú podporu** stanovisku Súdnej rady SR k návrhu rozpočtu súdnictva na roky 2018-2020 schváleného uznesením č. 70 zo dňa 30.10.2017.

Zdôrazňujeme, že financovanie súdnictva v celkovej sume 200 501 311 eur neumožňuje vytvorenie reálnych podmienok na úspešné začatie nevyhnutného procesu okamžitého etapovitého a účinného odstraňovania nahromadených sťažených podmienok výkonu súdnictva najmä na preťažených súdoch.

Vládny návrh adekvátne neplní jej záväzok prijímať zásadné opatrenia legislatívnej, materiálnej i personálnej povahy na zvýšenie efektívnosti súdnictva.

Bez primeraných zmien v štátnom rozpočte na úseku súdnictva jej čiastočným zvýšením je iluzórne očakávať viditeľné zlepšenie vymožitelnosti práva pre občanov i podnikateľov. Štát sa potom nezburá zodpovednosti, ak nechce alebo nemôže odstrániť materiálne, finančné a personálne nedostatky, čo je vo výlučnej kompetencii výkonnej a zákonodarnej moci a nie moci súdnej.

Konštatujeme, že ak zákonodarný zbor ani v minimálnom rozsahu nebude prihliadať na vecné opodstatnené stanovisko súdnej rady, ktoré vychádza predovšetkým z rozpočtových priorít všeobecných súdov na základe zodpovedného spolurozhodovania orgánov správy a samosprávy súdov, vo svojom dôsledku vytvorí aj stav nedôsledného rešpektovania záväzného zámeru ústavodarcu (ratio legis), zakotveného pri novele ústavy k 1.9.2014 o posilnení ústavného postavenia súdnej rady, ako orgánu sudcovskej legitimacy a zvýraznenia jej zodpovednosti za správu súdnictva.

- II. **Navrhujeme, v záujme realizácie** vládneho programu v oblasti súdnictva prioritne postupne v rokoch 2018-2020 realizovať **najmä nasledovné opatrenia:**

1. Každoročne navyšovať početný stav sudcov spravidla o 50 osôb a súčasne aj odborného aparátu (VSÚ, asistenti).

V súčasnosti poddimenzovaný stav sudcov je zrejmý z neobsadenosti takmer 150 sudcovských miest a zásadnej skutočnosti, že pri plnení iných zákonných povinností v rámci súdnictva objektívne viac ako 500 sudcov musí mať znížený rozsah výkonu súdnictva, čo naznačuje reálny výpadok asi 100 sudcov z výkonu súdnictva.

2. V priebehu roka 2018 začať proces výrazného navýšenia počtu justičných čakateľov o najmenej 200 čakateľov prostredníctvom výberových konaní, keďže súčasný stav 16 justičných čakateľov je neakceptovateľne neprimeraný.

Realizácia opatrenia zabezpečí splnenie záväzného zámeru zákonodarcu o nevyhnutnosti realizácie kvalitnej prípravy budúcich sudcov zakotvením inštitútu justičných čakateľov, ktorých príprava je výlučne zameraná na výkon funkcie ústavného činiteľa.

Príprava budúcich sudcov v rámci justičného prostredia je optimálnou formou prípravy na výkon ústavnej funkcie, ako to vyplýva z viacerých medzinárodných dokumentov (odporúčaní), ktoré majú primeranú mieru právnej relevancie (PL ÚS 27/2015). Podľa odporúčaní vybraní kandidáti by sa mali pripraviť na účinné plnenie sudcovských povinností prostredníctvom primeraného vzdelávania, ktorého náklady znáša štát, pričom justičných čakateľov musí vyberať a prijímať nezávislý orgán. Splní sa tým dôsledne aj zámer ústavodarcu (novela ústavy v roku 2001), že má sa zabezpečiť výber vhodných uchádzačov na funkciu sudcu na báze predchádzajúcej dlhodobejšej odbornej prípravy. Súčasný personálny stav v justícii (reálna generačná výmena) pri odchode viac ako 300 sudcov v priebehu 5-tich rokov je zásadnou a mimoriadneho zreteľa hodnou skutočnosťou, ktorá sa musí prioritne riešiť.

Urýchlené zabezpečenie tzv. duálneho justičného vzdelávania je najúčinnějšíou metódou aj na odstránenie nedostatkov uvádzaných v správe Európskej komisie v oblasti justície (Správa z 10.4.2017 – COM(2017)167 final), t.j. že justičný systém si obligatórne

vyžaduje primerané materiálne a ľudské zdroje, ktoré sú základným faktorom ovplyvňujúcim dôveru občanov i podnikov v justičný systém a súčasne sa predíde reálne hroziacemu personálnemu kolapsu súdnictva. Je iluzórna predstava, že bez kvalitnej prípravy v justícii vzdelávaním a praxou uchádzačov o sudcovskú funkciu dôjde k adekvátnej náhrade odchádzajúcich sudcov z justície.

3. Začať legislatívne práce v roku 2018 na zákonnej úprave kritérií sudcovského oddelenia s obligatónym zložením – sudca, VSÚ, asistent s prihliadnutím aj na výsledky prebiehajúceho auditu podmienok výkonu súdnictva.
4. Legislatívne zakotviť v zákone zásadu obligatónneho doplnenia stavu sudcov na súdoch, kde z rôznych dôvodov sa zníži personálny stav sudcov pri súčasnej úprave výnimky z tejto zásady.
5. Pri signalizovanej príprave zákona o justičnej štátnej službe zabezpečiť ešte v čase pred začatím pripomienkového konania komunikácia ministerstva spravodlivosti so Súdnou radou SR, predstaviteľmi správy a samosprávy súdov, sudcovských stavovských organizácií a odborového zväzu pracovníkov justície v záujme zabezpečenie ich návrhov a podnetov.
6. Prioritne zabezpečiť finančné prostriedky na realizáciu rekonštrukcie budovy Bratislava 1 a posúdiť spôsob odstránenie priestorovej nedostatočnosti 4 (štyroch) súdov sídliacich v spoločnej administratívnej budove Krajského súdu v Košiciach (napr. realizácia nadstavby budovy, kúpa budovy pre jeden zo súdov a pod.).

III. **Vyslovujeme presvedčenie**, že stanovisko nášho združenia bude vnímané predstaviteľmi zákonodarnej i výkonnej moci, ako aj masmédiami ako pozitívny krok pri riešení aktuálnych nedostatkov podmienok výkonu súdnictva.

Štrbské Pleso 21.11.2017